

Jan Broenink verwacht veel van Canadese strooiselstallen

'Gevoel en emotie in het vlees'

Niet de sterkste of de slimste overleeft, maar diegene die zich het beste aanpast. En bij die laatste groep wil Jan Broenink uit het Twentse Langeveen horen. Daarom gaat zijn biologische melk naar Eko Holland en zitten zijn varkens in Canadese strooiselstallen. „Daarmee willen we naar 30 procent van het marktsegment tussen gangbaar en biologisch in.”

Door: Lauk Boshuizen
Fotografie: Ruben Meijerink

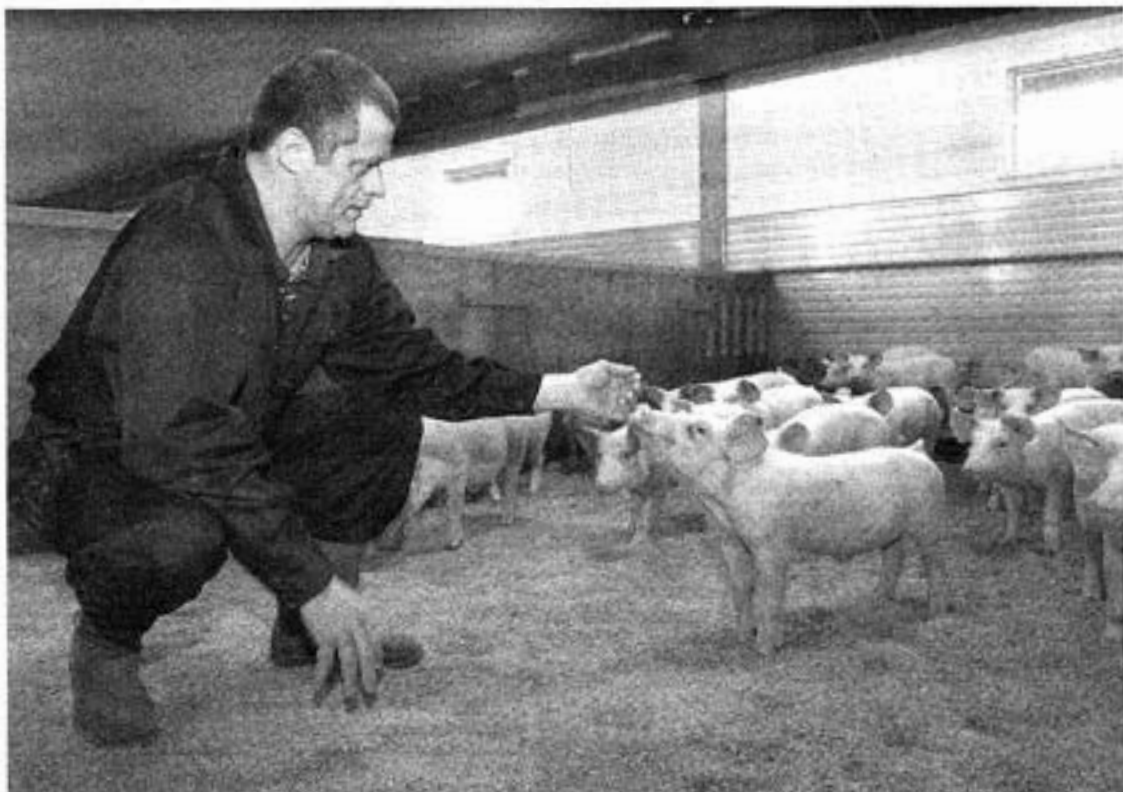
Het cliché van de rustige en de kat uit de boom kijkende Twent geldt zeker niet voor Jan Broenink. Op zijn melkvee- en varkensbedrijf aan de Balkenbeltweg in het grensgebied tussen de gemeenten Tubbergen en Twenterand (en Duitsland op een dikke kilometer afstand) praat hij bevestigend. Hij is bijna onstuifbaar over zijn vele plannen, zijn ideeën en zijn visie op de toekomst van sector en bedrijf.

Een toekomst die wat betreft zijn varkens tussen biologisch en gangbaar in ligt. „Waarover praat je bij biologisch varkensvlees, 2, 4 of 10 procent? Dan heb je altijd nog 90 procent over van de markt. Daar liggen de kansen.”

Denk in ieder geval niet dat Broenink een dromerige idealist met getrouwde sokken is, want behalve woorden als 'de beleving van de consument' en 'maatschappelijk draagvlak' gebruikt hij net zo vaak woorden als 'vermarkten' en 'prijskaartje'.

Zijn koeien produceren sinds het einde van de vorige eeuw biologisch, al ging dat niet altijd even makkelijk. „Het was toen een type, maar de markt donderde vervolgens in elkaar. Ook al omdat de grote zuivelcoöperaties er weinig aan deden. Nu is Eko Holland serieus bezig met de melk van z'n 90 boeren, maar dat aantal groeit.”

Voor zijn varkens ziet Broenink veel heil in een systeem tussen biologisch en gangbaar in, de Canadese strooiselstal. Hij kwam op het idee toen hij rond 2002 op tv de Limburgse piosier Raymond Cobben zag. „De aanblik van die varkens gaf mij toen het gevoel dat het die kant op moest, anders kan ik het niet omschrijven. Ik ben een aantal keren wezen kijken in Ulestraten voordat ik in 2004 zelf omschakelde. We hebben hier in Langeveen samen met drie andere boeren (Tixel, Holten en Ulestraten) deze huisvestingsvorm, met een eigen zichting. Eet

Jan Broenink, „Het gaat om het grote middensegment tussen gangbaar en biologisch in deze Canadese strooiselstallen.”

Bewuster Varkensvlees en straks een coöperatie daarvoor. Het vlees gaat naar Jumbo Bewest en de cateraar Huis van Beleg. Dat moet nu verder opgeschaald worden want we streven naar 30 procent van de markt.”

Achterban

Enthousiast vertelt hij over het systeem waarvoor nog wel een wat pakkender naam moet worden gevonden dan het officiële 'Canadian Bedding System'. Met strooisel (dennenzaagsel uit de Ardennen) in de hokken, geen mestkelder maar een eet-, rust en mestzone in elk hok, meer ruimte per varken, veel aandacht voor dierenwelzijn, maar ook meer kosten (strooisel en arbeid) dan in de gangbare varkenshouderij.

„Daarom is het zo belangrijk dat dit alles opgezet is samen met Nutreco, slachterij Kerkstra in Kerkrade, maar ook de Dierenbescherming. Die kunnen het aan hun achterban vertellen. Zo kweek je een maatschappelijk draagvlak. Want je moet wel gevoel en emotie in het vlees weten te leggen, zo moet je dat volgens ons vermarkten, dan pas krijg je de consument mee. Natuurlijk moet het niet drie keer duurder zijn dan gangbaar vlees, maar nu is het vlees in de supermarkt figuurlijk gesproken vaak grijs. Dan kiest de consument natuurlijk voor de kilo-knaller.”

Op tafel komen de bouwtekeningen voor een nieuwe locatie vlakbij het bedrijf, want 3.000 biggen moeten bij vijf andere varkensboeren verspreid over het halve land in niet de ideale situatie. „Het wordt geen zichtstal,

maar er komt wel een ontvangtruimte voor bezoekers. Die kun je vertellen over deze vorm van varkenshouderij en die ook laten zien. Daarmee verdienen je riks, maar het is wel een goede vorm van reclame. Ik zie het als investeren in de maatschappij. En in de toekomst van je bedrijf want we zitten hier al sinds 1832 en ik heb minstens twee bedrijfsopvolgers.”

Gezinsbedrijf

Een klein probleem is er wel. Het bedrijf en ook de nieuwe locatie vallen wel binnen een landbouwontwikkelingsgebied maar de eerste aanvraag voor de nieuwbouw is al weer bijna vijf jaar geleden ingediend. Maar Broenink ziet licht aan de horizon, al wil hij zich niet vastpinnen op een datum dat de eerste spade de grond in kan.

„Natuurlijk heb ik de hele discussie in Overijssel over megastallen en landbouwontwikkelingsgebieden meegemaakt, ik ben er zo vaak mogelijk bij. Mijn visie is wat afwijkend. Ik ga voor het gezinsbedrijf, niet voor de megastal. En dan is het niet belangrijk of het om 5 of 10.000 varkens gaat, de structuur van een bedrijf is bepalend. Bij tegenstanders zoals het actiecomité VROM in Vroomshoop tegen megabedrijven ga ik ook luisteren. Wat is hun gevoel, waarom is er angst? En hoe moet ik me als boer gedragen om gedragenheid in de omgeving en de maatschappij te krijgen? Dat zoek ik op en daar ben ik veel mee bezig. Uiteindelijk is dat altijd een versterking van je bedrijf. Want ik zit hier, ik wil hier blijven zitten en ik wil zeker niet naar het buitenland.”

De Twent ziet niet Nederland

maar de EU als markt. „Tegenstanders zeggen wel eens dat we niet voor het buitenland moeten produceren, maar dat is onzin. Hoeveel alleraardigste producten die we allemaal kopen en gebruiken komen er uit datzelfde buitenland? Ik zit zelf bij de grens, Duitsland is dichterbij dan de rest van Nederland.”

Tuch vindt Broenink ook de eigen regio van groot belang. „Dat was eigenlijk de reden voor mijn omschakeling. Ik zit hier in een akkerbouwgebied, die akkerbouwers leveren graas en maai aan de voederfabriek om het te bewerken, waarna het een paar dagen later weer naar mijn silo's wordt gebracht. Een enorme omweg dus. Terwijl mijn silo's bijna tegen de grond van de akkerbouwers aan staan. Zo ging het omschakelen bij mij tussen de oren zitten.”

BEDRIJFSGEGEVENS

Met echtgenote, 2 zoons, 2 dochters en een medewerker heeft Jan Broenink op 50 hectare grasland een melkvee- (90 koeien) en varkensbedrijf met 500 zeugen en 1.000 vleesvarkens in het Twentse Langeveen en 3.000 vleesvarkens op 5 andere locaties in Nederland.

Datum: maandag 22 december.
Tijde: 10.00 uur.

Koffie: 'Gewoon van de C1000'. Jan drinkt de koffie met melk.

Redacteur Lauk Boshuizen op de koffie bij Jan Broenink.